

Bài 2. **LIÊN XÔ VÀ CÁC NƯỚC ĐÔNG ÂU (1945 – 1991)**

LIÊN BANG NGA (1991 – 2000)

I. Liên Xô (1945 – 1991)

1. Công cuộc khôi phục kinh tế (1945 – 1950)

- Hoàn cảnh: Liên Xô chịu tổn thất nặng nề sau chiến tranh thế giới 2 nên muốn tiến hành khôi phục kinh tế, vượt qua khó khăn.

- Thành tựu:

+ Hoàn thành kế hoạch 5 năm sớm hơn 9 Tháng

+ Năm 1950, sản lượng công nghiệp tăng 73% so với trước chiến tranh, nông nghiệp đạt mức trước chiến tranh.

+ Năm 1949, chế tạo thành công bom nguyên tử, phá vỡ thế độc quyền vũ khí nguyên tử của Mỹ.

2. Liên Xô xây dựng chủ nghĩa xã hội (1950 – 1970)

- Hoàn cảnh: Liên Xô thường xuyên bị các nước tư bản chống phá nên muốn xây dựng cơ sở vật chất kỹ thuật để trở nên mạnh mẽ và vững vàng hơn.

- Thành tựu:

+ Kinh tế: công nghiệp Liên Xô đứng thứ 2 thế giới (sau Mỹ), đi đầu trong công nghiệp vũ trụ và điện hạt nhân; Nông nghiệp tăng sản lượng trung bình 16%/năm.

+ Khoa học kỹ thuật: năm 1957, phóng thành công vệ tinh nhân tạo đầu tiên của Trái đất; năm 1961, phóng tàu vũ trụ đưa nhà du hành Gagarin bay vòng quanh Trái đất, mở đầu kỷ nguyên chinh phục vũ trụ của loài người.

+ Xã hội: tỷ lệ công nhân chiếm hơn 55% số lao động cả nước, trình độ học vấn của người dân được nâng cao.

+ Đối ngoại: thực hiện chính sách bảo vệ hoà bình thế giới, ủng hộ phong trào giải phóng dân tộc và giúp đỡ các nước xã hội chủ nghĩa.

3. Sự khủng hoảng và tan rã của Liên Xô (giữa những năm 70 – 1991) (Sách giáo khoa)

II. Các nước Đông Âu (1945 – 1991) (Sách giáo khoa)

III. Liên Bang Nga (1991 – 2000)

Là “quốc gia kế tục Liên Xô”, kế thừa địa vị pháp lý của Liên Xô trong quan hệ quốc tế.

- Về kinh tế
 - 1990 – 1995: tăng trưởng bình quân hằng năm của GDP là số âm.
 - 1996 – 2000: có dấu hiệu phục hồi. Năm 2000 tốc độ tăng trưởng 9%.
- Về chính trị
 - 12/1993, hiến pháp Nga được ban hành, quy định thể chế Tổng thống

Liên bang.

- Đối nội thường xuyên xảy ra tranh chấp giữa các đảng phái, xung đột sắc tộc (nổi bật là phong trào li khai ở Chesnia)

- Đối ngoại: thân phương Tây đồng thời khôi phục và phát triển mối quan hệ với các nước châu Á.

- Từ năm 2000, dưới đời Tổng thống Putin: kinh tế dần được phục hồi và phát triển. Tuy vậy nước Nga vẫn phải đương đầu với nhiều thách thức để giữ vững địa vị của một cường quốc Á – Âu.